

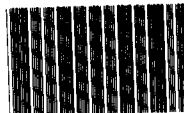
PREZENTACE

Dějiny oděvní kultury

**Téma: Majitelky módních salonů 20. let 20. století-
Arnoštka Roubíčková, Hana Podolská a Heda Vlková**

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI	
UNIVERZITNÍ KNIHOVNA	
Přir. č.	2130532
Signat.	B14997
Kč	

UNIVERZITNÍ KNIHOVNA
TECHNICKÉ UNIVERZITY V LIBERCI

3146180943

Oděv byl ve všech historických dobách projevem kultury národa a symbol postavení jednotlivce ve společnosti.

Období let 1890 - 1918 se nese ve stylu - secese. Vyznačuje se výraznou rostlinnou a geometrickou stylizací. Do světa módy přicházejí nové tendence a trendy, ale i opakování z minulých období. Linie šatů se stylizuje do secesního tvaru S. I v tomto období se ještě uplatňoval korzet, který tvaroval ženskou postavu. Denní oděv se stále více přizpůsoboval současným potřebám a moderním trendům. Začátkem 20. století se objevuje kostým s dlouhou zvonovou sukní, blůzkou a kabátkem. Symbolizuje demokratizaci ženského oblečení. Neodmyslitelnými oděvními doplňky byly malé, ale i rozměrnější klobouky, dekorované sušenými květy, ovocem apod.

V polovině 20. let v Praze vznikají restaurace, kavárny, ale i kabarety, kde se tančilo tango, které před vypuknutím války ovládlo pražskou společnost. K vidění byly reklamy na korzet tango, barvy tango-narůžověle rudé.

Konec první světové války se v módě vyznačoval především emancipací ženského oděvu. V Čechách dozívající secese pomalu ustupovala a ženy postupně odkládaly korzety a šněrovačky a komplikované součásti oděvu, které omezovaly v přirozeném pohybu. Dívky a ženy se oprostily od množství spodnic a ve výběru oblečení začaly klást důraz na pohodlnost a praktičnost. Inspirace mužským šatníkem je evidentní po celá 20. léta 20. století.

Na našem území vznikala samostatný stát. Požadavkem na moderní ženu se stala ušlechtilost, oceňovaly se vlastnosti získané v zaměstnání a ve společenském životě - přesnost, odpovědnost, politická a ekonomická angažovanost. Morálním vzorem byla manželka prvního prezidenta Charlotta Garrigue Masaryková. Oceňovala se její moudrost, ušlechtilost i statečnost.

Ústava nově vzniklé republiky stanovovala: "Výsady rodu, pohlaví a zaměstnání se neuznávají", a tak mohlo začít pozvolné pronikání žen do politického, společenského a sportovního prostředí. V roce 1919 bylo ženám zákonem přiznáno aktivní i pasivní volební právo, dále se jim otevřely všechny střední školy i univerzity. Jeden z prvních zákonů nového státu přiznal ženám nárok na stejně vysoký plat jako mužům a usnadnil rozvod. A tak se postupně vytvářel charakter moderní ženy, jež se projevoval nejenom zkracováním sukní a nošením kalhot.

Filmové a divadelní herečky se staly vzorem vkusu a oblékání. Oblečení si pořizovaly v předních módních salonech. Mezi úspěšné majitelky módních salonů se zařadily Hana Podolská, Arnoštka Roubíčková a Heda Vlková.

Arnoštka Roubíčková

abu 4)

Mezi nejznámější a nejstarší novodobé módní závody v Čechách patří salon Arnošky Roubíčkové. Arnoštka přišla do Prahy ze západočeských Kralovic a provdala se za Julia Roubíčka-obchodníka s uherským obilím. V roce 1896 se jí narodila dcera Helena, krátce na to Josef a Adéla. V roce 1911 se rozvedla a teprve tehdy, z existenčních důvodů, začala uvažovat o vybudování krejčovského salonu. Učila se šít u neznámé švadleny-sousedky v ulici Nekázanka, kde s dětmi po rozvodu bydlela. Ještě před vypuknutím války několikrát navštívila Paříž, nikoli módní přehlídky, které byly pro ni příliš drahé, ale dostihy, kde mohla vidět nejmodernější kousky světové módy oblečené na pařížských dámách. Také si z Paříže vozila látky. Před válkou si vytvořila zásobu látek, takže na ni nedolehl válečný nedostatek. V závodě také zaměstnávala své dvě dcery, které získaly kvalitní vzdělání v zahraničí. V roce 1924 byla Arnoštka Roubíčková uvedena v adresáři jako krejčová. Helena pracovala jako účetní a přijímala zákaznice, Ada vytvářela a kreslila návrhy.

Závod měl sedm prostých dílen pro švadleny, dvě kožešnické a jednu manipulační místnost, dvoje záchody pro muže a ženy s řádnými ventilacemi.

V roce 1925 zřídila majitelka závodu v 1. patře paláce Koruna „módní jeviště“. Byl to velký sál uprostřed s jevištěm a se stolky pro obecenstvo v rozích a s vitrínami, kde se vystavovaly módní doplňky. K novému vybavení patřily šatny a oblékárny pro manekýny. Interiér salonu byl vytvořen podle návrhů dcery majitelky Ady Roubíčkové.

Roubíčková si brzy získala nejzámožnější pražskou klientelu českého, německého i židovského původu. Avšak již v roce 1915 začala Roubíčkové vyrůstat konkurence v podobě Hany Podolské.

ok. 6)

Hana Podolská

Hana, jak jí doma říkali, se narodila 16. května 1880 jako Johanna Vošahlíková. Z jejích 11 sourozenců se dospělého věku dožilo pouze 5. Jejím otcem byl architekt a stavitel František Vošahlík, který však ve 44 letech zemřel na tuberkulózu.

Hana, jako nejstarší z dětí, se vyučila švadlenou. Brzy opustila dílnu své mistrové a začala šít po lidech, po rodinách a pomáhala matce živit rodinu. A protože byla velmi šikovná, nebylo jí ještě ani 28 let a mohla si otevřít svou malou dílnu ve Vyšehradské ulici, která nesla název salon U pěti králů. Do začátku jí však významně pomohl její manžel, akademický malíř a polský zeman Viktor Podolski.

Nejdříve měla jen dvě švadleny, ale protože se jí dařilo, podnik postupně rozšiřovala a posléze přesunula na roh Jungmannovy a Vodičkovy ulice. V r. 1914 se rodina mohla přestěhovat do luxusního bytu ve 4. patře Havlova paláce Lucerna a Hana Podolská si tu otevřela módní ateliér.

ok. 7)

To už jméno Hana Podolská znělo zlatem. Ona byla navíc otevřená, vstřícná, společenská, což všechno přispívalo k jejímu úspěchu. Na rozdíl od Roubíčkové, zaměřené spíše na německé zákaznice, Podolská žila českým prostředím. Byla perfekcionistka, a i když časem zaměstnávala až stovku švadlen, osobně dohlížela na každou zkoušku. Několikrát do roka jezdila do

Paříže a přivázela inspiraci. Pro propagaci svých modelů se spojila s mistrem fotografie Františkem Drtikolem.

ale 8)
V roce 1922 uspořádala v Haškově kabaretu vůbec první módní přehlídku u nás. A každá z těch dalších se stala společenskou událostí. Zaměstnávala nejen profesionální manekýny, ale často se na přehlídkovém molu objevovaly i dámy ze společnosti a herečky. Podolská měla skutečně podnikatelského ducha a vše měla promyšleno, a tak své modelky brávala s sebou na dostihy do Chuchle či na každoroční týdenní dovolené v Mariánských Lázních. Tam se manekýny několikrát za den převlékly a objevily na kolonádě pokaždé v jiném modelu a to se pak zakázky jen hrnuly.

ale 9)
Mezi věrné zákaznice Hany Podolské patřily Adina Mandlová (proslulý film Kristián), Jarmila Novotná (tehdejší významná světová operní pěvkyně, její historické kostýmy od Podolské jsou dodnes cennými exponáty archivu newyorské Metropolitní opery), dále Hana Vítová, Nataša Gollová, , Růžena Nasková, Hana Benešová (manželka Edvarda Beneše), *ale 10) Lantomab.* motocyklová závodnice Eliška Junková a další.

Model od Podolské chtěla mít každá žena, od těch nejbohatších až po nejchudší, které na kostým šetřily třeba pět let. Šaty od Podolské byly elegantní s krásnou siluetou a především byly trvanlivé, nosívaly je ještě vnučky majitelů.

ale 11)
Salon Podolské skutečně udával tón československé módě. Hana Podolská společně s kreslířkou Hedvikou Vlčkovou pravidelně jezdily na pařížské sezónní přehlídky. Za účast na nich se tehdy platilo asi 30.000 korun. Kreslení a fotografování na přehlídce bylo zakázané, ale tyto dvě dámy měly vyvinutu techniku, jak tento zákaz obejít. Pokud Podolská byla určitým modelem zaujata, smluveným signálem to naznačila Hedvice a ta bezprostředně odcházela na toaletu, kde si vše zaznamenala.

V roce 1939 obdržel modelový dům Hany Podolské jednu ze tří prvních cen na mezinárodní výstavě řemesel v Berlíně.

Závody Podolské dokázaly přežít útrapy a strádání válečného období i dobu po válce, kdy textilní zboží bylo na odběrové poukázky, tzv. šatenky.

Na společenském nebi zářila, v osobním životě to neměla lehké. Manžel Viktor brzy zemřel, krátce nato odešel i starší syn Miloš. Mladší Viktor se před druhou světovou válkou připojil k jejímu podnikání, ale jeho nadějnou kariéru zmařil v roce 1948 únorový převrat. Krátký čas byl zavřený, pak se mu podařilo emigrovat. S matkou se už nikdy neviděli.

Únor 1948 znamenal pro většinu pražských módních závodů konec, ale Hanu Podolskou ~~paradoxně~~ na čas zachránila Marta Gottwaldová. Zhlédla se v eleganci své předchůdkyně Hany Benešové a od Podolské žádala, aby z ní udělala stejnou dámu. Toužila po tom natolik, že dokonce zařídila, aby Viktor junior byl propuštěn z vězení a mohl emigrovat. Salon se jí pak velmi snažil vyhovět, dokonce si dal vyrobit figurínu, na které pro ni šaty zkoušel. S její smrtí ovšem skončila i protekce z nejvyšších kruhů a Hana Podolská musela skončit. Salon přesto pokračoval, byť už pod hlavičkou Oděvní služba Eva. Díky zkušeným švadlenám si dokonce udržel vysokou profesionalitu.

Hana Podolská tiše docházela a jaksí tajně dohlížela, aby si držel úroveň, kterou tu zavedla. Profesionalita byla silnější než zklamání.

Zemřela 16. února 1972. Její životní dílo, špičkový salon, existoval pod hlavičkou Oděvní služby do roku 1991, pak byl zrušen. Svůj majetek odkázala pečovateli, která se poslední tři roky jejího života o ni starala. Ta prý z důvodu finanční tísně r. 1997 prodala i její náhrobní kámen a urny na hřbitově nechala rozptýlit. Chybí však o tom záznam. Takto neslavně končí osud této výjimečné prvorepublikové osobnosti, avšak nadále zůstává nesesaditelnou královnou české módy a českou coco chanel.

Hedvika Vlková

str. 12)
K úspěšným českým módním návrhářkám první republiky, která výrazně zasahovala do světa české módy, patří také Hedvika Vlková (narozená 27.9.1901). Její osudy jsou téměř pohádkovým příběhem, jak se dívka z obyčejných poměrů dokázala uplatnit.

Hedvika Vlková se narodila jako dcera zahradního architekta a domácí švadleny. Na matčino přání se po Vyšší dívčí škole v Praze vyučila švadlenou.

str. 13)
Brzy se však kromě šití začala věnovat své zálibě – navrhování. Módní návrhářství si vybrala jako svou budoucí profesi a rozhodla se proto doplnit si své dosavadní znalosti studiem při zaměstnání. Věnovala se ornamentální kresbě na Uměleckoprůmyslové škole a později soustavně studovala portrét u prof. Nechleby. V roce 1931 ukončila Akademii výtvarných umění jako akademická malířka. V téže roce odjela na stipendium do hlavního města

módy – Paříže. Cenné zkušenosti zde získala jako kreslířka a také na střihačském kurzu. Od roku 1922 pracovala Hedvika Vlková v salonu Hany Podolské jako kreslířka a návrhářka. Styl závodu vedle samotné majitelky vytvářela právě Hedvika Vlková.

str. 14)
V roce 1938 si založila vlastní zakázkový a modelový podnik "Heda Vlková". Ten byl ojedinělý tím, že Vlková v něm představovala jak majitelku, tak i návrhářku s příslušnou supervizí při provádění modelů. Činnost jejího salonu byla ukončena vnějšími vlivy v roce 1949. K přednostem jejích návrhů patřila znalost krejčovského řemesla, péče o logiku střihu a povahu materiálu. Střihy a detaily svědčily o schopnosti něco samostatného a zároveň realizovatelného vymyslet. Hedvika Vlková celou dobu první republiky byla spolupracovnicí módních časopisů Eva a Vkus, ať už jako kreslířka nebo dopisovatelka z Paříže. Ani po ukončení činnosti ve vlastním salonu Heda Vlková nezahálela. Při vědomí své nejednoduché cesty za výtvarným vzděláním návrhářky se ujala založení a vedení samostatného ateliéru oděvního výtvarnictví. Heda Vlková zemřela 29.7.1986.